

Sygn. akt I CSK 1485/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa P. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko Firma Ż. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 30 czerwca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 22 grudnia 2020 r., sygn. akt I AGa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 8100 (osiem tysięcy sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego,

3) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz adwokata Z. K. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanej Firmy Ż. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 19 czerwca 2019 r., zasadzającego od pozwanej na rzecz powoda P. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. kwotę 650.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 października 2018 r., z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...).

U podstaw uwzględnienia powództwa i oddalenia apelacji legło stwierdzenie, że powód nabył skutecznie wierzytelność zabezpieczoną hipoteką zwykłą na nieruchomości stanowiącej własność pozwanej. Pozwana nie wykazała natomiast wygaśnięcia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką ani spłaty należności wynikającej z ugody zawartej 3 marca 1998 r. przed Sądem Wojewódzkim w Ł. pomiędzy pozwaną, a R. spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w O. (X GC (...)).

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwaną. Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołała się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jej zdaniem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem wierzytelność hipoteczna wygasła na skutek zawartej w dniu 3 marca 1998 r. ugody sądowej.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów.

Rozpoznanie skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli

w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Przypomnienia wymaga, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.), na etapie przedsądu nie bada podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.), a jedynie wniosek

o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), które stanowią odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Argumentacja wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania została ograniczona do jednozdaniowej konstatacji, że wierzytelność hipoteczna wygasła na skutek zawarcia w dniu 3 marca 1998 r. ugody sądowej.

Z uzasadnienia zaskarżonego rozstrzygnięcia wynika natomiast, że powódka skutecznie nabyła wierzytelność wobec pozwanej zabezpieczoną hipoteką na nieruchomości stanowiącej jej własność, niemożność uzyskania klauzuli wykonalności wskutek przejścia uprawnień wynikała z uwarunkowań proceduralnych postępowania klauzulowego, a pozwana nie obaliła domniemania wynikającego z art. 71 u.k.w.h. w brzmieniu znajdującym zastosowanie w sprawie. Nie wykazała, by hipoteka wygasła na skutek zdarzeń do których się odwołuje, by dokonała spłaty wierzytelności objętej ugodą lub by jej zawarcie miało skutkować wygaśnięciem hipoteki. Ponadto, nie tylko wnioski pozwanej o wykreślenie hipoteki, ale także jej powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym zostało prawomocnie oddalone (art. 365 § 1 k.p.c.).

W konsekwencji wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania skonfrontowany z motywami zaskarżonego orzeczenia nie wykazuje tezy, że przy jego ferowaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz.1804, ze zm.), a kosztach pełnomocnika reprezentującego pozwanego z urzędu na podstawie § 8 pkt 7 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).